

*Als het leven
anders gaat*

HANNY VAN DE STEEG

Weerloos hart

* Roman *

WEERLOOS HART

Eerder verschenen van Hanny van de Steeg
in de Citerreeks:

*In twijfel gevangen**

*De regenboog**

*Zoektocht**

*Het lied van de bergen**

Onbegrepen wegen

* Deze uitgave is ook verkrijgbaar als e-book

Hanny van de Steeg

Weerloos hart

CITER REEKS

ISBN 9789401911924
ISBN e-book 9789401911931
NUR 344

© 2018 Citerreeks
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

www.citerreeks.nl

Elke overeenkomst met bestaande personen, gebeurtenissen of plaatsen berust op louter toeval. Alle personages, gebeurtenissen en plaatsen zijn fictief en verhouden zich op geen enkele manier tot een werkelijkheid van bestaande personen, gebeurtenissen of plaatsen.

Alle rechten voorbehouden

Voor Leny

1

Op een drafje liep Emma Hoogland de zandweg af. Ze keek niet meer op of om, haar hart was vervuld met verdriet en onbegrip. Haar donkere paardenstaart zwaaide op haar rug heen en weer. Ze wist dat moeder nog op het erf stond, maar het deerde haar niet meer. Emma was van slag en voelde zich diep gekwetst. Ze begreep niet hoe moeder tot dat besluit had kunnen komen. Ze hadden samen veel gedeeld. Hun verhouding was goed geweest, totdat moeder over haar toekomst was begonnen. Emma was sprakeloos toen ze hoorde wat haar te wachten stond. Ze had gepraat en gesmeekt, maar het had niet gebaat. Sinds dat heftige moment had hun relatie een fikse deuk opgelopen. Ze kon het niet uitstaan dat moeder buiten haar om een baan had geregeld die ze beslist niet wilde.

Zuchtend nam Emma de zware koffer over in haar andere hand en ze sjokte naar de verharde weg. Ze kon het niet laten om zich nog één keer om te draaien, als vanzelf plofte de koffer in het zand. Met een verdrietige blik keek ze naar het huis waar ze was geboren en opgegroeid. Ze hield van de omgeving met de vele herinneringen en koesterde de momenten van blijdschap en verdriet. Onverwacht was daar een eind aan gekomen en werd ze losgescheurd van haar vertrouwde wereld.

Abrupt draaide ze zich om en ze beet op haar lip. Huiverend knoopte ze haar mantel dicht die ze zojuist snel had aangeschoten. Op het laatst was ze het erf af gerend, omdat ze haar emoties niet langer bedwingen kon. Door een mist van tranen staarde ze over de velden naar de boomgaard waar ze vroeger speelde en fruit had geplukt. Ze had nu geen oog voor de bloeiende fruitbomen die bedekt waren met een witte sluier. Er was geen reden om blij te zijn.

Een paar koeien langs de slootkant hieven traag hun kop op en graasden weer verder. Emma zuchtte. Heimelijk was ze jaloers op hun zorgeloze bestaan, een veilige wereld die voor haar verleden tijd was. Allerlei sombere gedachten tolden door haar hoofd, wat haar opgewekte karakter ondersneeuwde. Toen ze eerder bij bakker Koetsier achter de toonbank stond, had ze er minder last van. In de winkel kon ze haar zorgen soms even loslaten. Emma beseftte dat niemand haar kon helpen, ze voelde zich eenzaam in haar verdriet.

Emma dacht vaak terug aan vroeger, ze had goede herinneringen aan haar jeugd. Ze was opgegroeid in Hierden, een vredig dorp op de Veluwe dat omringd werd door bossen en heidevelden. Ze voelde zich thuis tussen de boeren die van 's morgens vroeg tot laat in de avond op het land bezig waren. Door haar werk kende ze bijna alle inwoners van het dorp. Al achttien jaar woonde ze er aan de bosrand met haar ouders en broers op een boerderijtje. Vader was bosarbeider in de kroondomeinen en hield daarnaast een paar koeien en wat kleinvee. Iedere dag fietste hij op de vroege morgen naar de kroondomeinen in de buurt bij Uddel. Tegen de avond kwam hij vaak vermoeid van de zware arbeid weer thuis. Moeder zorgde voor het gezin en voor het vee, ook de moestuin hield ze bij. Emma was wat eten betrof nooit iets tekortgekomen, omdat vader zelf slachtte.

Toen Emma haar opleiding op de huishoudschool had afgemaakt, wilde ze verkoopster worden. Al vrij snel werd ze aangenomen bij bakker Koetsier op het dorp. Hij was een goede baas die haar regelmatig brood en koek mee naar huis gaf. Emma droeg haar salaris voor het grootste gedeelte thuis af en zette stevast een bedrag op haar spaarbankboekje. Vooral door het contact met de klanten

had ze het goed naar haar zin. Niet alleen het brood, maar ook de dorpsnieuwttjes gingen er over de toonbank. Ze had dit werk nog jaren willen doen, maar onverwachts kwam daar een einde aan.

Enkele weken geleden was tante Aartje, die getrouwd was geweest met moeders oom, na een kort ziekbed overleden. Emma hield van tante en had haar tijdens haar ziekte een paar maal bezocht. De laatste keer vroeg tante of Emma voor oom Gradus wilde zorgen, als zij er niet meer was. De vraag viel rauw op Emma's dak, maar had haar ook geraakt, omdat het een laatste wens was. Emma durfde geen nee te zeggen, maar voor geen goud had ze toegestemd. Ze had niets met haar oudoom Gradus, die wat leeftijd betrof haar opa kon zijn. Hij was niet onaardig, maar gezellig vond ze hem ook niet. Ze was vast niet van plan om dienstmeid op de Catharinahoeve te worden, maar dat hield ze nog even voor zich.

Na de begrafenis was de familie weer op de hoeve teruggekeerd. In gepaste stilte was de maaltijd verlopen, waarna de meeste gasten naar huis waren gegaan. Vlak voordat haar ouders vertrokken, had oom Gradus Emma even apart genomen. Ze had geweten wat er komen ging en had bewust zijn blik ontweken.

‘Ik sta er nu alleen voor,’ had hij met een gebroken stem gezegd. ‘Ik heb je hulp nodig. Je kunt me niet alleen laten zitten,’ had hij geprobeerd haar te overreden. Oom vond het vanzelfsprekend dat ze naar de hoeve kwam, ze was het min of meer aan hem verplicht. Hij had erop aangedrongen dat ze de andere dag al zou beginnen.

Emma had zich geërgerd aan zijn aanmatigende houding, alsof hij zeggenschap had over haar. Ze liet zich niet beïnvloeden voordat ze het thuis besproken had. Vader en moeder hadden er vast begrip voor dat ze niet naar oom Gradus wilde.

Onderweg naar huis had het haar niet lekker gezeten, het voorval had haar voortdurend beziggehouden. 's Avonds na het eten had ze zich teruggetrokken op haar kamer en ooms vraag nog eens overdacht. Eigenlijk had het als een bevel geklonken. Diep in haar hart was ze er niet gerust op geweest. Het had geleken alsof er een dreigende wolk boven haar hoofd hing.

Even later had moeder haar onder aan de trap geroepen. Toen Emma de keuken binnenkwam, had vader niet opgekeken. In zijn stoel bij de schouw zat hij voor zich uit te staren. Onzeker had ze van de een naar de ander gekeken.

'We moeten eens praten,' was moeder aarzelend begonnen. 'Wanneer wilde je naar Garderen gaan?'

'Wat bedoelt u?' had Emma op haar hoede gevraagd.

'Je hebt aan tante Aartje beloofd dat je voor oom zou zorgen.'

Een verlamdend gevoel had zich van haar meester gemaakt en ze had snel een stoel gepakt. 'Dat heb ik niet beloofd!' had ze uitgeroepen. 'Hoe komt u erbij?'

'Oom Gradus rekent op je,' had moeder alleen gezegd.

Emma had zich gekwetst gevoeld dat het kennelijk buiten haar om al besloten was. Teleurgesteld had ze moeder aangestaard. 'Maar ik weet nergens van!'

'Oom moet geholpen worden, Emma.'

Hulpzoekend had ze naar vader gekeken. 'Vindt u dat goed?'

Het had pijn gedaan dat hij het niet voor haar opgenomen had. Opeens had ze er genoeg van gehad en ze was naar de deur gelopen. 'Ik ga niet.'

'Maar oom zei dat het afgesproken was.'

Emma was er moedeloos van geworden. Waarom keek moeder haar niet aan? Haar stem klonk ook niet overtuigd. Emma vermoedde dat oom haar onder druk had gezet.

'Het gaat niet door, moeder,' had Emma bijna gestamp-

voet. 'Ik kan de bakker ook niet in de steek laten.'

'Koetsier heeft zo een ander,' had moeder gemeend.

Emma had haar vuisten gebald. 'Oóm zoekt maar een ander.'

'Hij wil geen vreemde in huis.' Moeder had zich omgedraaid naar het aanrecht. Ze wilde er blijkbaar niet meer over praten.

'Dat is onzin!'

Moeder was de deur uit gelopen alsof ze wegvluchtte. Emma meende dat er meer achter zat.

'Doet u dan iets.' Wanhopig had ze zich tot vader gewend.

Hij had alleen maar geknikt, in de gauwigheid meende ze verdriet in zijn ogen te lezen. Hij kon zich moeilijk uiten, maar ze wist zeker dat hij een goed woordje voor haar zou doen.

Toen moeder met een emmer water de keuken in was gekomen, had Emma het binnen niet langer uitgehouden. Wanhopig was ze het erf op gerend naar haar veilige plekje achter de stal. Met haar hoofd tegen de muur had ze het uit gesnikt. De buitenlucht had haar goedgedaan, even later kalmeerde ze iets door de rust van de natuur. In het donker was ze naar de wei gelopen waar de geit stond. Ze leunde over het hek, uitgeput door alle emoties van die dag en staarde in de duisternis. Het afscheid van tante Aartje had haar aangegrepen, de boerderij was leeg en kil zonder haar. Tijdens de maaltijd na de begrafenis had Emma niet kunnen meepraten met de gasten. Ze miste tante voortdurend en oom Gradus kon die leegte niet opvullen. Dat hij haar aangesproken had, maakte haar nog meer van streek.

Toen de geit aan haar hand snuffelde, was ze ongemerkt weer begonnen met huilen. Een paar tranen druppelden op zijn kop. Het dier had haar hand gelikt alsof het haar

wilde troosten. Ze had zich moeilijk los kunnen maken van het vredige landschap. Hoopvol had ze opgekeken naar de donkere hemel waar hier en daar een ster oplichtte. Ze had gevoeld dat ze niet alleen was. God wist van haar zorgen af.

Met tegenzin was ze terug naar huis gelopen. In het duister was er iemand genaderd, aan zijn manier van lopen had ze vader herkend en automatisch was ze harder gaan lopen. Toen ze tegenover hem stond, had ze gespannen zijn gezicht afgetast. Teleurgesteld had hij zijn hoofd geschud en ze had pijn in zijn blik gelezen. Zwijgend liepen ze naast elkaar voort. Ook zonder woorden hadden ze allebei geweten dat de situatie onontkoombaar zou zijn. Vlak bij de boerderij had hij haar vluchtig van opzij aangekeken.

‘Oom heeft het afgesproken met moeder.’

‘Wat bedoelt u?’

‘Dat jij op de hoeve zou komen. Je gaat meer verdienen,’ had hij er aarzelend aan toegevoegd.

Het was begonnen te borrelen in Emma, blijkbaar was geld hem meer waard dan haar geluk. Ze had niet langer naast hem willen lopen en had haar pas ingehouden. Achteraf had ze er al een dubbel gevoel bij gehad. Oom Gradus had natuurlijk geklaagd dat hij om hulp verlegen zat. Ze wist bijna zeker dat hij haar ouders had omgekocht met een hoog loon. Het deed haar pijn dat zij erbuiten gehouden was. Ze wilde niet weg van haar veilige thuis, bovendien kon ze haar broers niet missen.

Emma was niet mee naar binnen gelopen. Moedeloos was ze neergevallen op de bank voor het huis met een hart vol vragen. Waarom hield moeder geen rekening met haar? Ze hadden het samen altijd goed gehad, maar vanaf dat moment veranderde er iets in haar.

De laatste dagen die ze nog thuis gewoond had, was de spanning voelbaar geweest. Moeder was druk met de huishouding en met de kleding die Emma mee moest nemen. Over haar vertrek werd niet meer gepraat. Het was wel opgevallen dat vader haar ontweek. Ze had het gevoel gekregen alsof er een onzichtbare muur tussen hen opgetrokken werd. Ze kon haar emoties niet meer kwijt en had alles opgekropt.

Ze zag ertegenop om haar baan op te zeggen. De bakker had zijn hoofd geschud toen ze het vertelde. Hij vond het jammer dat ze ging vertrekken, en in de winkel had ze nog meer teleurgestelde reacties gehoord. De klanten wensten haar succes, maar ze had eerder sterkte nodig. De laatste dag was een drama geweest, omdat de deur van de bakkerswinkel definitief achter haar dichtging.

Op de fiets naar huis had ze zich ellendig gevoeld. Ze had niet zo snel in de gaten gehad dat er buiten het dorp iemand langs de weg stond. Pas toen ze dichterbij kwam, had ze Peter Schreuders ontdekt. Hij had zijn hand opgestoken, zodat ze af moest stappen. Wat wilde hij van haar, de zoon van een van de rijkste boeren?

Met een sombere blik had hij haar aangesproken. 'Ik hoorde dat je naar Garderen gaat.'

'Dat klopt,' had ze geknikt.

'Ik vind het jammer, Emma.'

Verrast had ze hem aangestaard. 'Hoezo vind jij dat jammer?'

'Je bent belangrijk voor me,' was zijn antwoord geweest. 'Ik wil een keer met je uit.'

'O,' had ze gereageerd. Ze was één keer verliefd geweest op een jongen uit het dorp, maar die koos voor een ander meisje. Ze had nooit verking gehad en was er de laatste tijd ook niet zo mee bezig. Aan Peter Schreuders had ze nooit gedacht. Het had haar verbaasd dat zijn keus op haar

was gevallen. Veel meiden uit het dorp zouden jaloers zijn geweest, omdat hij een goede partij was. Peter zag er aantrekkelijk uit met zijn blonde kuif en blauwe ogen. Hij was lang en breed en straalde iets krachtigs uit. Bovendien woonde hij op een van de grootste hoeves, zijn vader bezat veel land en vee. Emma voelde zich in dat milieu niet zo thuis en keek tegen Peter op, hoewel hij niet het type was dat op een ander neerkeek.

Met een blos op haar wangen had ze hem aangekeken en ze had aan zijn ogen gezien dat hij het meende. Ze vond Peter aardig, maar ze wist zich met de situatie geen raad.

‘Ik weet het nog niet,’ had ze aarzelend gezegd.

‘Je hebt andere dingen aan je hoofd, begrijp ik.’

‘Helaas wel,’ had ze zich laten ontvallen.

‘Heb je er geen zin in dan?’

Emma kon haar verdriet niet met hem delen en had er snel overheen gepraat. ‘Ik moet gaan.’

‘Wanneer kom je weer thuis?’

‘Over drie weken.’ Ze had haar handen om het stuur geklemd en staarde in de verte.

Peter had zijn hand op de hare gelegd. ‘Sterkte, Emma.’ Hij had een stap opzij gedaan. ‘Denk er maar over.’

Emma had stom geknikt, zijn medeleven had haar wel goedgedaan. Ze wist zich er echter geen raad mee en abrupt was ze opgestapt.

Emma kon haar gedachten niet stilzetten, er was te veel gebeurd in de laatste weken. Ondertussen was ze de verharde weg genaderd en ongemerkt ging ze sneller lopen. Ze zag de kuil in de weg even niet en op het volgende moment smakte ze voorover. De koffer plofte naast haar in het zand, een felle pijn schoot door haar voet.

‘Ook dát nog.’

Ze krabbelde overeind en slikte haar tranen weg, moei-

zaam liep ze verder met haar vrachtje. Zo kwam ze nooit op tijd in het dorp, en de volgende bus vertrok een uur later. Radeloos keek ze om zich heen, maar in de buurt was er geen sterveling te zien, op wat vee in de wei na. De akkers waren stil en verlaten.

In de verte lag de boerderij van Schreuders. Op het land was een boerenknecht aan het werk. Het zou Peter kunnen zijn, maar helaas was de afstand te ver om hem te waar-
schuwen. Zuchtend zette ze haar weg voort.

Toen er vanaf de bosrand een tractor naderde, hief ze luisterend haar hoofd op. Haar gezicht klaarde op toen ze Peters vader herkende. Schreeuwend hief ze haar armen in de lucht. Op het laatste moment had de boer het in de gaten en hij remde af bij de zandweg.

‘Kan ik je helpen?’

‘Ik ben verlaat! Mag ik meerijden?’

‘Spring maar achterop!’ riep Schreuders. ‘Jij boft maar met zo’n baantje!’

Onverschillig trok ze met haar schouders en ze dacht er het hare van.

‘Menig meisje is jaloers op je.’

Emma slingerde haar koffer op de wagen en sprong ernaast. ‘Rijden maar!’

De boer tikte tegen zijn pet en gaf gas. Emma hoorde in de verte de kerkklok al slaan en stelde vast dat ze geluk bij een ongeluk had. Ze ging het nu wel redden en tegelijk kon ze uitrusten met haar zere voet.

De tractor reed langs de lagere school waar juist een rij met kinderen kwam aanlopen. Plotseling ontdekte Emma haar broertje in de groep. ‘Hannes!’ Toen ze nog een keer schreeuwde, stak hij zijn hand op.

‘Doeg!’ riep hij.

Emma keek achterom. Ze hield veel van haar broer, die pas tien jaar geworden was. De band met Hendrik, die al

bij een boer werkte, was anders. Hij was zelfstandiger en had haar niet meer zo nodig, maar Hannes had het moeilijk met haar vertrek. Hij was haar vanmorgen nagelopen toen ze bezig was bij de pomp.

‘Ik vind het erg dat je weggaat,’ had hij gefluisterd. ‘Kun je niet blijven?’

Machteloos had ze haar hoofd geschud. ‘Over drie weken kom ik weer.’

‘Fijn,’ had hij geknikt.

Misschien moest ze zelf ook zo denken en daarnaar uitzien. Over die paar weken in Garderen kwam ze toch wel heen? De wagen hobbelde in de richting van het centrum. In het dorp keken sommige mensen haar na en staken hun hand op.

‘Het beste, hoor,’ riep een klant voor de bakkerij.

Emma zwaaide en wierp een blik in de winkel. Het stak haar dat er nu een ander meisje achter de toonbank stond. Ze zuchtte eens diep. Er was geen weg meer terug.

Schreuders reed hard door en stopte in het centrum. ‘Je bent mooi op tijd!’

‘Dat wel,’ reageerde Emma mat en ze sprong van de wagen. ‘Bedankt!’

‘Vergeet je bagage niet,’ waarschuwde de boer.

De bus kwam pas over een kwartier, er stond nog niemand bij de halte. Emma ging op een bank zitten met de koffer naast zich. Het voelde alsof ze door haar ouders op straat was gezet. Ze kon en wilde de verandering in haar leven niet accepteren.

Enkele voorbijgangers observeerden haar met interesse, vooral de koffer trok aandacht. De meesten waren op de hoogte van haar vertrek, het nieuws was al door het dorp gegaan. Een oude vrouw vroeg nieuwsgierig of ze er zin in had, maar daar liet Emma zich niet over uit. Ze wilde

voorkomen dat ze in het dorp over de tong ging en hield haar verhaal liever voor zich. Ze dacht aan Hannes: over drie weken ging ze weer naar huis.

Even later stopte de bus bij de halte. Nu moest ze instappen, en ze hield de koffer voor zich uit.

De chauffeur keek belangstellend toe. ‘Ga je soms emigreren?’

‘Ja,’ knikte ze, omdat het zo voelde.

‘Waarheen?’ wilde hij weten.

‘Naar Canada,’ zei ze ad rem.

‘Dat is niet naast de deur, mocht het van je moeder?’

‘Ze heeft me zelf gestuurd.’ Emma schoof een bank in.

‘Zij heeft daar vast familie,’ fluisterde een boerin voor haar.

‘Of een vriendje,’ merkte haar buurvrouw op.

Ondanks haar verdriet moest Emma grinniken om de roddels. Ze was niet van plan om uitleg te geven.

‘Ga je echt naar Canada?’ informeerde een andere passagier.

‘Dat denk ik wel.’

‘Ach meisje, je weet niet waar je aan begint.’ De man schudde zijn hoofd.

‘Ik vind het geweldig,’ zei ze uitdagend.

Voordat de man de bus verliet, keek hij haar veelzeggend aan. ‘k Zou maar teruggaan als ik jou was.’

Emma staarde uit het raam en liet hem kletsen, de steen op haar maag werd zwaarder. Enkele haltes verder drukte ze met tegenzin op de knop. De chauffeur trok verbaasd met zijn wenkbrauwen toen ze in Garderen uitstapte.

Met gemengde gevoelens keek Emma de bus na die om de bocht van de weg verdween. Het geluid van de motor stierf langzaam weg. Ze was liever het dorp voorbijgereden om wat haar betrof naar Canada te gaan. Ze zette haar koffer in de berm en keek om zich heen. Nu de werkelijkheid tot haar doordrong, voelde ze zich nog eenzamer.

Met een bijna vijandige blik nam ze het landschap op waar hier en daar een boerderij stond. Deze buurtschap, kilometers verwijderd van het dorp waar ze zich veilig voelde, was haar opgedrongen.

Onverwachts verdween de zon. Er kwamen donkere wolken opzetten die de natuur somber maakten, precies zoals ze zich vanbinnen voelde. Voordat de bui losbarstte, zette ze er flink de pas in. Bedenklijk keek ze naar de lucht die helemaal dichttrok. Met een beetje geluk kwam ze nog droog aan op de Catharinahoeve in de verte.

Even later vielen de eerste druppels, die overgingen in een plensbui. Ze zocht beschutting onder een boom langs de kant van de weg, maar al snel begonnen de bladeren door te druppelen. Binnen de kortste tijd was haar mantel doorweekt, ze voelde zich nat tot op haar huid. Ze bevond zich in een regengordijn onder een grauwe hemel en zag geen mens in de buurt die haar kon helpen. Er kwam ook niemand voorbij op de eenzame landweg.

Moedeloos keek ze achterom naar een boerderij die een eindje van de weg stond. Er stond iemand in de keuken die het gordijn opzijschoof. Tot haar blijdschap wenkte de vrouw haar. Emma's gezicht klaarde op nu ze naar binnen werd geroepen, waar het droog en warm was. Resoluut liep ze de oprijlaan op en ze probeerde de

grote plassen zo veel mogelijk te ontwijken, haar schoenen zaten onder de modder. Toen ze het woonhuis bereikte, ging de zijdeur al uitnodigend open.

‘Kind toch, kom er gauw in,’ zei de boerin hartelijk.

Emma rilde toen ze haar natte mantel in de bijkeuken had uitgetrokken.

‘Ga toch zitten.’ De boerin in Veluwse klederdracht wees naar een plekje bij de kachel.

‘Je zou nog kouvatten,’ zei de boer, die haar vanuit zijn rookstoel toeknikte.

Emma hield zich groot, hoewel ze verkleumd was tot op haar botten. Ze hoefde in ieder geval niet langer onder de druipende boom te staan.

De boerin stak het fornuis aan en pakte een paar kommen uit de eiken kast waarop porseleinen vazen stonden. Emma hield van kostbare spullen en keek stilletjes de keuken rond. De schouw was versierd met Delfts blauwe tegels en aan de wand hingen koperen potten en pannen. De eiken meubels en de zware gordijnen waren van een degelijke kwaliteit. Het interieur paste precies bij de boerin in haar lange, zwarte jurk en witte schort.

Onverwachts was Emma bij welgestelde mensen terechtgekomen in de buurt van de Catharinahoeve, maar die ze nog nooit had ontmoet.

De gastvrijheid deed Emma goed. Toen de boerin de dampende koffie voor haar op tafel zette, legde ze haar koude handen om de kom en nam voorzichtig een slokje. Ze voelde zich vanbinnen warm worden, ook het rillende gevoel verdween langzaam. Terloops sloeg ze de boer gade, die rond de zeventig jaar moest zijn. Hij genoot zichtbaar van zijn pijp, terwijl hij de rookwolkjes nastaarde. Zijn vrouw had een blozend gezicht met weinig rimpels, waardoor ze jonger leek. Het dikke haar had

ze in een vlecht opgestoken. De boerin ging aan tafel zitten en pakte haar breiwerk weer op.

Het echtpaar moest vermogend zijn, maar zo kwam het niet over. Emma voelde zich thuis bij de eenvoudige mensen. Terwijl de regen nog steeds tegen de ramen kletterde, verspreidde de kolenkachel een behaaglijke warmte in de knusse keuken. Emma zou hier wel willen blijven. Peinzend keek ze naar de vlammen die achter de ruitjes opgloeiden.

‘Het is bar weer. Moet je nog ver?’ vroeg de boerin belangstellend.

‘Naar de Catharinahoeve,’ antwoordde Emma.

De boerin liet haar kous even met rust. ‘Word jij de nieuwe dienstmeid?’

Emma knikte alleen, omdat het feit er nu eenmaal lag.

‘Ik meende zoiets gehoord te hebben.’

Het gesprek stokte even. Emma zou graag iets over zichzelf vertellen, maar het was of iets haar weerhield.

‘Vind je het fijn om daar te beginnen?’ vroeg de boerin.

Emma aarzelde. ‘Oom zit om hulp verlegen.’ Ze las medelijden in de blik van de boerin, wat haar ongerust maakte. ‘Kent u oom goed?’

De boer trok de pijp uit zijn mond. ‘Té goed,’ reageerde hij nogal fel.

Zijn vrouw gebaarde dat hij zich kalm moest houden. ‘We zijn buren, maar we hebben geen contact.’

Emma begreep het niet, omdat ze hen sympathiek vond. Ze merkte aan de boer dat er iets was voorgevallen tussen hem en oom Gradus. Zijn hand beefde licht toen hij een trekje van zijn pijp nam.

‘Ik heb eerlijk gehandeld,’ zei hij na een korte stilte en hij stond op en liep naar de bijkeuken. De boerin keek hem hoofdschuddend na en boog zich weer over haar breiwerk.

Als het leven anders gaat

De achttienjarige Emma staat met haar koffer bij de bushalte. Ze gaat naar Garderen, naar haar oudoom Gradus. Deze is net weduwnaar geworden en kan zichzelf niet goed redden. Daarom is besloten dat Emma alles wat haar dierbaar is – haar fijne thuis, haar baantje – achter moet laten om hem te helpen in de huishouding. Oom Gradus is geen prettig gezelschap, maar Emma houdt zich staande. Als er twee landbouwstudenten op de boerderij komen logeren, brengen zij wat leven in de brouwerij. Maar daarna komt Emma's eigen leven in een stroomversnelling.

Hanny van de Steeg schrijft al meer dan twintig jaar romans. Recentelijk verschenen van haar hand onder meer *In twijfel gevangen* en *De Regenboog*. Ze is daarnaast ook auteur van een aantal jeugdboeken.

ISBN 978 94 0191 192 4 NUR 344

9 789401 911924

www.citerreeks.nl

CITER REEKS